

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Departementaal vertrouwelijk
Duiding Maatschappelijke impact
COVID-19 (nr.24)

Vrijdag 5 maart 2021
Geactualiseerd tot vrijdag 5 maart 12.30 uur

Kerneenheid
Analyse

Duiding

- Er zijn binnen de samenleving momenteel vier trends waarneembaar:
  - (1) Het draagvlak voor de meeste maatregelen is deze week gedaald naar 62 procent. De grootste daling is zichtbaar bij de economische maatregelen. Er is voor het eerst een meerderheid voorstander van afbouw van de lockdown.
  - (2) Vorige week stond de vaccinatiebereidheid op zijn hoogste punt sinds het RIVM begon met meten. Over de afgelopen week zijn daarover geen nieuwe data beschikbaar gekomen, maar het is zeer goed mogelijk dat de gunstige effecten van het vaccinatieprogramma (zoals de afgenomen oversterfte) en het toenemen van mogelijkheden voor gevaccineerden (zoals in het buitenland aan de horizon gloort, vb. Cyprus opent grenzen voor Britten) de vaccinatiebereidheid vergroten.
  - (3) Tegelijkertijd is het voorstelbaar dat het vertrouwen in het coronabeleid als geheel verder daalt. De berichtgeving over verspild geld aan ingekochte maar niet ingezette test(analyse)capaciteit werkt ondergravend aan het vertrouwen in het coronabeleid. Vooral in combinatie met berichten over niet uitgekeerde steungelden. De protesten vanuit verschillende sectoren (horeca, retail, sportscholen) illustreren de aanhoudende kritiek op de schijnbare willekeur van de keuze voor sectoren die mogen versoepelen. Inefficiënt testbeleid kan bijdragen aan onbegrip over bijvoorbeeld het testbeleid in combinatie met organisatie van evenementen, opening van terrassen e.d.. De dalende sterftcijfers, stabiele cijfers over ziekenhuisopnames en het uitblijven van een grote piek in de besmettingen kan tevens zorgen voor een daling in het vertrouwen in het coronabeleid.
  - (4) Dit ongenoegen in combinatie met 'coronamoedheid' leidt tot een toename in oproepen tot burgerlijke ongehoorzaamheid en zelfs begrip op sociale media voor gewelddadige uitingen van protest zoals het explosief in Bovenkarspel. Aangekondigde demonstraties en acties worden gecounterd met online oproepen onder extreemlinks tot tegenactie. Dit kan leiden tot confrontaties. Mooi weer op de dagen van aangekondigde demonstratie kan leiden tot grotere opkomst.
- Denemarken denkt in mei een vaccinatie-app klaar te hebben, Cyprus wil per 1 mei grenzen openen voor volledig gevaccineerde Britten. Dergelijke voorbeelden kunnen leiden tot verhoogde druk (en dito draagvlak) om toch met een dergelijk paspoort te komen.

Situatiebeeld

Draagvlak voor de maatregelen

- Het draagvlak voor de maatregelen is deze week verder gedaald aldus I&O research. 62% van de Nederlanders staat nog achter de coronamaatregelen. De grootste daling is zichtbaar bij de economische maatregelen. I&O ziet ook dat voor het eerst de steun niet opleeft als er strengere maatregelen genomen worden, in dit geval het verlengen van de avondklok.
- De groep mensen die de lockdown wil versoepelen is ook gegroeid van 36% naar 49%. Voor het eerst is er sprake van een meerderheid van de ondervraagden die aangeeft de lockdown af te willen bouwen. Ook vindt 60% het veilig genoeg om de terrassen weer te openen. 73% staat wel nog steeds achter de avondklok, al is dit wel lager dan 81% in februari.
- De dalende sterftcijfers, stabiele cijfers over ziekenhuisopnames en het uitblijven van een grote piek in de besmettingen voedt bij sommigen op sociale media de twijfel over het bestaan van de 'derde golf' en de grotere besmettelijkheid van de diverse virusvarianten. Velen vinden dat er meer versoepelingen mogen komen, waarbij terrassen/horeca, winkels en sportclubs het vaakst worden genoemd. Sommige tegenstanders van de avondklok constateren nog maar weinig verzet hiertegen en vrezen 'normalisering'.
- De burgermeesters in het Veiligheidsberaad hebben er bij de regering op aangedrongen dat er perspectief moet komen op versoepeling van de maatregelen.
- In mainstream media zijn er betrekkelijk weinig ontwikkelingen gemeld omtrent het mogelijke (Europese) vaccinatiepaspoort of -certificaat, terwijl dit de gemoederen op sociale media wel blijft bezighouden. Het kabinet is op dit moment nog niet te porren voor de invoering van een vaccinatiebewijs, terwijl Brussel al werkt aan een vaccinatiepaspoort richting de komende zomervakantie. Ook Denemarken denkt in mei een app klaar te hebben. En Cyprus heeft laten weten per 1 mei de grenzen te willen openen voor volledig gevaccineerde Britten. 'Non-vaxxers' en mensen die niet snel aan de beurt zijn met vaccineren wijzen op het onrecht als alleen mensen die een vaccinatiebewijs hebben op reis of naar evenementen mogen. Ook bestaan er zorgen bij mensen over een vermeende verkapte vaccinatieplicht die door de overheid zou worden afgedwongen waardoor maatschappelijke tweedeling en uitsluiting voor mensen die niet gevaccineerd worden, dreigt.
- Anti-vaxxers en complotdenkers zaaien twijfel over vaccins en delen op sociale media berichten en afbeeldingen over (mogelijke) bijwerkingen van vaccinaties. Daarnaast delen complotdenkers theorieën die

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

stellen dat COVID-19 en de vaccins onderdeel vormen van een strategie van de wereldleiders en de financiële elite om wereldwijd economische controle te kunnen uitoefenen, een totalitair regime in te voeren en zo te komen tot een Nieuwe Wereldorde ('The Great Reset'). Andere theorieën die worden gedeeld, stellen dat artsen zich verrijken aan de vaccinaties en PCR-tests.

- Het Institute of Global Health Innovation meldt dat uit een peiling in veertien landen blijkt dat het vertrouwen in coronavaccins wereldwijd toeneemt. Ook in Nederland groeit het aantal mensen dat zich zeker wel laat vaccineren. Maar ook het aantal dat zich niet laat vaccineren stijgt.
- Vooralsnog is er geen sprake van paniek of grote bezorgdheid op sociale media over de berichtgeving over besmettingen bij jonge kinderen op enkele basisscholen. Het gaat om scholen in Noord-Holland, momenteel de grootste hotspot binnen Nederland. De naleving van coronamaatregelen is hier lager dan elders.
- Viruswaarheid heeft het kort geding over vaccinaties verloren: De rechtbank in Den Haag heeft vrijdag alle vorderingen afgewezen. De actiegroep eiste rectificatie van de Staat over "onjuiste en onvolledige en daardoor onrechtmatige berichtgeving aan de Nederlandse burger" op het gebied van Covid-vaccinaties. Ook wilde de actiegroep dat de voorlichtingscampagnes worden gestaakt.
- Bij de Fieldlab-experimenten van afgelopen week liet ca 80% van de deelnemers zich testen, en 20% niet.
- Van Engelshoven wil alle universiteiten en hogescholen dit voorjaar (deels) openen met gebruik van sneltests. Er zit spanning tussen deze berichtgeving en het feit dat sneltests kennelijk op grote schaal voorhanden zijn, maar niet structureel worden ingezet in het basisonderwijs. Er zouden 26 miljoen sneltests op voorraad liggen. Onderwijsbonden reageren verontwaardigd op het nieuws dat er al tientallen miljoenen van deze tests beschikbaar zijn, maar niet zijn ingezet.

Maatschappelijk ongenoegen

- Op woensdagochtend ontplofte bij een coronateststraat in Bovenkarspel een zelfgemaakt explosief. De politie acht het aannemelijk dat de actie tegen de teststraat gericht was, maar tast nog in het duister over het motief. De GGD en politiek hebben met afschuw gereageerd op de actie. Donderdagochtend kon de teststraat weer open. Op sociale media uiten velen afkeuring over de explosie. Enkelen begrijpen de actie wel en een enkeling roept op tot meer van dit soort acties.
- Deze week waren een aantal protesten door verschillende beroepsgroepen. Horecaondernemers zetten hun terras buiten als protest, retailers in Klazienaveen deden hun winkel voor een uur open, sportschoolhouders in Arnhem opende hun deuren en sekswerkers protesteerden in Den Haag. Alle protesten verliepen vreedzaam en zijn waar nodig op last van de politie beëindigd.
- Online zijn wederom enkele demonstraties en acties tegen de coronamaatregelen en de overheid aangekondigd. De meeste aandacht trekt de oproep van onder andere de actiegroep 'Nederland in Verzet' tot 'koffie drinken' en 'Verbindingsdag voor onze vrijheid' op 7 maart op het Museumplein in Amsterdam. Voor 14 maart wordt door 'Nederland in Verzet' opgeroepen tot een grote demonstratie op het Malieveld in Den Haag. De groep 'Fryslân foar Frijheid' wil op 14 maart in colonne naar het protest op het Malieveld rijden.
- Vanuit extreemlinks circuleren online oproepen tot een tegenactie tegen wat zij noemen 'extreemrechtse viruswappies'. Dit kan mogelijk leiden tot een confrontatie tussen de twee groepen.
- Vanuit Forum voor Democratie blijft desinformatie over corona de wereld ingebracht worden. 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e